

Lausunnon antaminen Urakkanevan tuulivoimapuiston yleiskaavaluonnoksesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 02.09.2020 § 53

Ylivieskan Urakkanevalle valmisteltiin tuulivoimapuiston yleiskaava vuosina 2015 - 2018 ja lain ympäristövaikutusten arvioinnista mukainen ympäristövaikutusten arviointi toteutettiin vuosina 2016 - 2017. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan 11.6.2018, mutta kaava tuli muotovirheen vuoksi valtuustolle uuteen käsittelyyn. Siinä valtuusto 10.9.2018 hylkäsi kaavan. Kaavoituksen uudelleen käynnistämisestä jätettiin aloite ja teknisten palveluiden lautakunta sai tehtäväkseen saattaa kaava uudelleen vireille. Lautakunta teki tätä koskevan päätöksen 28.1.2020.

Nyt kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa enintään yhdeksän tuulivoimalan rakentaminen Urakkanevan alueelle. Uudelleen käynnistetyssä kaavoituksessa hankealuetta ja voimalasijoittelua on muutettu siten, että voimaloita on siirretty kauemmaksi lähiasutuksesta ja Kalajokilaakson maisema-alueesta. Toisaalta yksittäisen tuulivoimalan enimmäiskorkeus on noussut enintään 250 metristä 280 metriin maanpinnasta. Yksikköteho on muuttunut siten, että hylätyn kaavan mukaan sen olisi ollut 3 - 6 MW ja nyt esitetyssä luonnoksessa se on 5 - 10 MW.

Yleiskaavaa on laadittu oikeusvaikutteisena, jolloin sitä voitaisiin käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv).

Hanketoimija on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta uutta päätöstä YVA-menettelyn soveltamisesta hankkeeseen, koska hanke on muuttunut aiemman arvioinnin jälkeen. ELY-keskus on todennut 25.11.2019, ettei hankkeeseen sovelleta uutta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

FCG suunnittelu ja tekniikka Oy on hanketoimijoiden (Infinenergies Finland Oy ja ABO Wind Oy) toimeksiannosta laatinut Urakkanevan tuulivoimapuiston yleiskaavan luonnoksen. Ylivieskan kaupungin maankäyttöpalvelut on järjestänyt yleiskaavasta yleisötilaisuuden kahdessa osassa: 12.8.2020 etätilaisuutena internetin välityksellä sekä hanketoimijan toteuttamana vastaanottona Akustiikassa 13.8.2020.

Maankäyttöpalvelut on pyytänyt kaavaluonnoksesta rakennus- ja ympäristölautakunnan lausuntoa.

Yleiskaava-aineisto on nähtävänä kaupungin kotisivuilla:
<http://www.ylivieska.fi/urakkaneva>

Ympäristöpäällikkö: Kaavaluonnoksessa todetaan hankealuetta ja voimalasijoittelua muutetun siten, että voimaloita on siirretty kauemmaksi lähiasutuksesta ja Kalajokilaakson maisema-alueesta. Toisaalta yksittäisen tuulivoimalan enimmäiskorkeus on noussut enintään 250 metristä 280 metriin maanpinnasta. Yksikköteho on muuttunut siten, että kaupunginvaltuuston hylkäämän yleiskaavan mukaan sen olisi ollut 3 - 6 MW ja nyt esitetyssä luonnoksessa se on 5 - 10 MW. Useissa tuulivoimalapuistohankkeissa voimaloiden korkeus on jo 300 m. Lautakunta esittää huolensa siitä, tuleeko esitetty 280 m:n voimalakorkeus tyydyttämään hanketoimijoita puiston rakentamisvaiheessa. Lautakunta pitää oikeana toimintatapana, että voimaloiden korkeus vaikutuksineen ratkaistaan kaavoituksen yhteydessä eikä myöhemmin mahdollisesti vireille tulevilla poikkeamismenettelyissä.

Lautakunta toteaa, että ympäristöministeriön julkaiseman ohjeen "Tuulivoimarakentamisen *suunnittelu*" (s. 87) mukaan linnuston kannalta tärkeitä alueita ovat mm. lintujen päämuuttoreitit. Kaava-aineiston perusteella Urakkanevan alue sijoittuu kokonaisuudessaan kurkien valtakunnalliselle päämuuttoreitille (syysmuutto). Ohjeen mukaan tuulivoimaloita ei tule lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeille alueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Lautakunta on huolissaan hankkeen maisemamallinnuksissa käytetyistä näkemäalue-analyysistä ja niiden tuloksista. Vertailu hylätyn kaavan voimaloiden (enimmäiskorkeus 250 m) ja nyt luonnosvaiheessa olevan kaavan voimaloiden (280 m) näkymäanalyysien kesken on vaikeaa, mutta vaikuttaisi siltä, että vaikutukset maisemakuvassa kasvavat (voimalat näkyvät kauemmaksi ja voimaloita näkyy useissa pisteissä aiempaa enemmän), voimaloiden siirtämisestä huolimatta. Maisemavaikutuksia on tarkasteltu ympäristöministeriön julkaisussa 1/2016, "*Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa*". Silloin ohjeen perustana on ollut, että tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus olisi 210 m. Ohjeen taulukossa on em. pohjalta esitetty ohjeellisia esimerkkejä etäisyysvyöhykkeistä, joita voi hyödyntää maisemaselvityksissä ja vaikutusten arvioinnissa. Kaavaselostuksessa esitetty tarkastelu osin poikkeaa em. mainitusta voimaloiden korkeuden kasvusta huolimatta, mutta ns. lähivaikutusalue ulottuu joka tapauksessa sekä asutuksen piiriin että arvokkaalle maisema-alueelle. Ministeriön ohjeen mukaan visuaaliset vaikutukset voivat lähivaikutusalueella olla niin merkittäviä, että ne voivat vaikuttaa maiseman luonteeseen ja laatuun ja voimalat voivat olla maisemassa hallitsevia. Havainnekuvien ongelmana on tunnetusti niiden välittämisen maisemakuvan vaihtelevuus verrattuna eri ihmisten koke-

maan vaikutukseen.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA: Keskustelun kuluessa jäsen Isosalo esitti, että lautakunnan lausunnossa todettaisiin, ettei Urakkanevan tuulivoimapuistolla ole oleellista vaikutusta kurjen päämuuttoreitin kannalta. Lisäksi hän esitti lautakunnan kannaksi, että tuulivoimaloiden ja kaava-alueen siirron jälkeen tuulivoimapuisto ei merkittävästi vaikuta Kalajokilaakson valtakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan (arvokas maisema-alue).

Isosalon ehdotusta ei kannatettu.

Koska keskustelun aikana ei tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja totesi lautakunnan hyväksyneen esittelijän ehdotuksen.

Merkittiin, että asiantuntijana kuultiin asian käsittelyn ulkopuolella kaupunginarkkitehti Risto Suikkaria.